

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.l6@regeringskansliet.se
103 33 Stockholm

Remissyttrande över betänkandet Ny dataskyddslag, Kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (SOU 2017:39)

Ert diarienummer Ju2017/04264/L6

Förvaltningsrätten i Malmö har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta i sin verksamhet, i huvudsak inte något att erinra mot utredningens förslag, men vill framföra följande synpunkter.

Tystnadsplikt för dataskyddsombud (avsnitt 17.4)

Förvaltningsrätten ställer sig tveksam till bedömningen att offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) nuvarande bestämmelser uppfyller dataskyddsförordningens krav på tystnadsplikt för dataskyddsombud i det allmännas verksamhet.

Förvaltningsrätten delar utredningens bedömning att ett dataskyddsombud inte är självständig i förhållande till myndigheten på det sätt som anges i 2 kap. 8 § tryckfrihetsförordningen. När det gäller vilka sekretessbestämmelser som omfattar dataskyddsombudets uppdrag tycks utredningen utgå från att de sekretessbestämmelser som är tillämpliga hos myndigheten generellt är tillämpliga även på de uppgifter som dataskyddsombudet tar del av inom ramen för sitt uppdrag. I flera fall är det en riktig utgångspunkt. Det finns dock situationer där resonemanget inte framstår som hållbart.

En sådan situation är relationen mellan en myndighets ”kärnverksamhet” och personalhanteringen. Om dataskyddsombudet är anställd i kärnverksamheten men inte är chef eller på något annat sätt har personalsociala- eller personaladministrativa uppgifter, så omfattas ombudet inte av sekretessbestämmelserna i 39 kap. offentlighets- och sekretesslagen. Personuppgifter i den verksamheten skulle således sakna sekretesskydd om dataskyddsombudet får del av dem i egenkap av just dataskyddsombud. Dataskyddsombudets uppgifter kan, enligt förvaltningsrätten, knappast anses vara en del av den personalsociala eller personaladministrativa verksamheten. Möjligen skulle liknande situationer kunna uppstå hos en myndighet som har flera olika verksamhetsområden med olika sekretessbestämmelser, t.ex. en kommunal nämnd, om dataskyddsombudet har en tydlig

koppling endast till en av dessa verksamheter. I den situationen skulle dock ett synsätt som innebär att dataskyddsbudets uppgifter betraktas som en del av "den vanliga verksamheten" medföra att ombudet omfattas av relevanta sekretessbestämmelser även när han eller hon utför sitt uppdrag utanför "sitt eget" verksamhetsområde. Ett sådant synsätt är enligt förvaltningsrätten inte orimligt och tycks överensstämma med utredningens uppfattning.

Sammanfattningsvis konstaterar förvaltningsrätten således att frågan om tystnadsplikt för dataskyddsbud i offentlig verksamhet bör analyseras ytterligare.

Sanktionsavgifter mot statliga och kommunala myndigheter (18.5)

Förvaltningsrätten ställer sig tveksam till förslaget att sanktionsavgifter ska få tas ut av statliga och kommunala myndigheter.

Enligt artikel 83.7 i dataskyddsförordningen får medlemsstaterna fastställa regler för huruvida och i vilken utsträckning administrativa sanktionsavgifter kan påföras offentliga myndigheter och organ som är inrättade i medlemsstaten. Förordningen anger inte någon skyldighet för medlemsstaterna att införa en sådan reglering.

I betänkandet jämföras behovet av administrativa sanktionsavgifter mot myndigheter på dataskyddsområdet med behovet av sådana sanktioner på arbetsmiljöområdet, miljöområdet och på upphandlingsområdet. Utredningens utgångspunkt synes vara att förhållandet för privata aktörer och offentligrättsliga organ är jämförbart även på dataskyddsområdet, liksom på nämnda områden.

Dataskyddsförordningen innehåller dock flera bestämmelser som endast har bäring på offentligrättsliga organisationer, såväl vad gäller olika skyldigheter som möjligheter till undantag. Vid överträdelser inom statliga och kommunala myndigheter finns därtill andra förfaranden i form av skadestånd, tjänstefelsansvar och intern tillsyn, vilka får anses tillräckliga för att uppnå syftet med införandet av administrativa sanktionsavgifter.

Med hänsyn till den befintliga särskilda regleringen avseende myndighetsutövning och verksamhet av allmänt intresse får behovet av sanktionsavgifter mot statliga och kommunala myndigheter anses tveksamt.

Övergångsbestämmelser, punkterna 3-7 (20.3)

Punkten 3

Förvaltningsrätten känner sig inte övertygad av punkten 3 i övergångsbestämmelserna.

Dataskyddsförordningen är direkt tillämplig från och med den 25 maj 2018. Om det från och med detta datum finns en hänvisning till personuppgiftslagen i lag eller förordning som står i strid med dataskyddsförordningen är det dataskyddsförordningen som ska tillämpas. I förordningens skäl 171 anges att behandling som redan pågår den dag då förordningen börjar tillämpas bör bringas i överensstämmelse med förordningen inom en period av två år från det att förordningen träder i kraft. Övergångsbestämmelsen är således, trots sin generella utformning, endast tillämplig i den situationen att personuppgiftslagen reglerar behandling av

personuppgifter som inte omfattas av dataskyddsförordningens tillämpningsområde.

Bestämmelsens utformning skulle därmed kunna innebära en risk för osäkerhet och bristande förutsebarhet vid tillämpningen.

Punkterna 4-7

Vad gäller punkterna 4-7 i övergångsbestämmelserna konstaterar förvaltningsrätten att utredningen med uttrycket ”äldre föreskrifter” menar vissa i betänkandet uppräknade författningar. Bestämmelsernas ordalydelse stöder dock inte utredningens avgränsning. Med uttrycket ”äldre föreskrifter” kan även avses vissa andra författningar, exempelvis registerförfattningar, då tillsyn och överklagande m.m. avseende dessa regleras i personuppgiftslagen.

Beredning och beslut

Detta remissyttrande har beslutats av lagmannen Lars Sjöström. I handläggningen har även chefsrådmannen Ulrika Geijer, enhetschefen Cecilia Hanö, service- och säkerhetschefen Linda Granelli och förvaltningsrättsfiskalen Annica Eliasson (föredragande) deltagit.

Lars Sjöström

Annica Eliasson